

Mitjans locals: democratització, professionalitat i estabilitat per garantir la qualitat

El Sindicat de Periodistes de Catalunya / Sindicat de Professionals de la Comunicació (SPC), davant les eleccions municipals a Catalunya del 28 de maig de 2023, demana a les candidatures que s'hi presenten que assumeixin els següents compromisos:

1.– Les administracions públiques locals vetllaran –en el marc de les seves competències i atribucions– perquè els treballadors i treballadores de les empreses informatives en el seu àmbit territorial disposin de les millors condicions laborals i professionals per fer la seva feina i per garantir el dret a la informació de la ciutadania, un dret humà bàsic i universal, reconegut a l'article 19 de la Declaració dels Drets Humans, a l'article 20 de la Constitució espanyola i a l'article 52 de l'Estatut de Catalunya.

2.– En relació específica als mitjans de comunicació públics de caràcter local, aquests tenen per llei els mateixos objectius que els que depenen d'altres administracions: oferir a la ciutadania una informació veraç, plural i independent i una programació de qualitat. Els ajuntaments i entitats locals han de garantir el dret a la informació, la llibertat d'expressió i el pluralisme polític i social en els mitjans de comunicació que en depenguin. Les corporacions locals vetllaran per garantir aquests drets constitucionals adequant els seus reglaments d'organització i funcionament als criteris contemplats a la Llei de Comunicació Audiovisual de Catalunya.

3.– D'acord amb aquesta Llei, aquests mitjans s'han de regir per organismes designats pels plenaries dels ens locals, per majoria de dos terços i d'acord amb criteris de competència professional contrastada. La direcció d'aquests mitjans no ha de coincidir amb la del gabinet de premsa o de comunicació de l'ens local, ni en tindrà cap dependència d'ordre jeràrquic. Aquesta diferenciació ha de contribuir a dotar-los d'un caràcter independent, plural i imparcial.

4.– Es constituirà un Consell de la Comunicació, amb representació dels col·lectius socials i culturals més representatius, que exercirà de consell assessor i farà el seguiment de la programació. D'acord també amb la Llei Audiovisual, per nomenar l'òrgan de gestió cal un informe preceptiu d'aquest organisme sobre la idoneïtat, capacitats i mèrits de les persones proposades per als òrgans de gestió.

5.– Com a qualsevol mitjà de comunicació, cal que els i les professionals de la informació dels mitjans locals disposin d'un Estatut de Redacció que garanteixi el lliure exercici professional. Aquest Estatut serà negociat i acordat entre els responsables dels mitjans i la representació dels i les treballadors/res. A més, en el cas dels mitjans de titularitat pública, els òrgans encarregats de la gestió del mitjà garantirà la plena aplicació d'aquesta normativa de control democràtic de la informació i la farà complir.

6.– Els equips de govern dels ens locals vetllaran perquè les condicions laborals de les persones que treballin en aquests mitjans de titularitat pública siguin les que corresponen a la seva tasca, evitant totes aquelles situacions de precarietat que posen en perill la independència professional i la qualitat de la seva feina. Especialment no es pot abusar dels contractes per obra o servei i, en concret, per a les persones que desenvolupen la seva tasca en els informatius, que són un servei permanent. En tot cas, els treballadors i treballadores han d'estar emparats per un conveni col·lectiu propi o, si no n'hi ha, el que regeixi l'ens local corresponent. En aquest sentit, on es detectin bosses de precarietat s'hauria d'establir un calendari per posar fi a les possibles irregularitats, especialment en matèria de contractació, salaris, jornades i utilització dels estudiants en pràctiques per cobrir llocs de treball.

7.– En el cas dels mitjans locals privats, les administracions públiques locals afavoriran que tots ells estiguin sota l'empara d'un conveni propi o de ram. En les seves ofertes públiques de publicitat, subvencions o qualsevol altra mena d'ajuda pública a les empreses de comunicació del seu territori establiran mecanismes per premiar aquelles que tinguin pràctiques laborals respectuoses amb el seu personal, tant amb el que està en plantilla com amb els/les que estan a tant la peça. Les administracions locals han de garantir també la màxima transparència en la publicitat i atorgament d'aquestes ajudes així com evitaran qualsevol discriminació per qüestions de política informativa dels mitjans.

8.– El personal dels mitjans públics de comunicació local tindrà dret a ser present en el Consell de Comunicació local, a través de la representació sindical i professional del mitjà.

9.– En períodes d'especial transcendència en la vida política, com ara l'electoral, els ens locals vetllaran perquè els partits i agrupacions que concorrin a les eleccions i tinguin representació als plens evitin qualsevol actuació que suposi una minva d'independència per part dels i les informadors/res. Així, es rebutjarà qualsevol acord sobre repartiment d'espais d'informació política cronometrada i ordenada en funció dels darrers resultats electorals.

10.– Els processos de selecció de personal en els mitjans públics de comunicació local seguiran normes equivalents a l'accés a la funció pública, amb transparència i igualtat d'oportunitats, i evitaran d'utilitzar criteris diferents del de la professionalitat reconeguda per cobrir els càrrecs directius.

11.– Els mitjans de comunicació local tenen l'obligació d'obrir-se a la participació de la ciutadania per exercir una tasca dinamitzadora de la vida pública de la localitat a través del dret d'accés a la programació.

12.– Els i les professionals de la informació d'aquests mitjans es regiran pel Codi Deontològic de la professió aprovat pel II Congrés de Periodistes Catalans el 1992 i pels manuals de bones pràctiques que sobre diverses qüestions s'han elaborat des de llavors a partir de les inquietuds professionals i ciutadanes. Això inclou àmbits temàtics com la informació de gènere, minories culturals, sexualitat, menors o migracions.

13.– Les administracions públiques locals vetllaran perquè els mitjans del Tercer Sector impulsats pels moviments socials dels seus àmbits territorials puguin desenvolupar-se en igualtat de condicions als de propietat pública o privada. En aquest sentit evitaran qualsevol mena de discriminació en el moment d'atorgament de convenis de publicitat, ajudes o altres mecanismes de suport als mitjans de comunicació en general. Les ajudes que es destinin a aquests mitjans no poden ser en perjudici de les dotacions pressupostàries dels mitjans de titularitat pública que depenguin d'elles, sinó que han de ser enteses com un enriquiment de la pluralitat i d'enfortiment dels moviments socials existents en aquests àmbits.

14.– Aquesta declaració assumeix i incorpora com a Annex 1 el *Manifest de Tortosa*, aprovat en una assemblea de corresponsals de mitjans de comunicació celebrada el 2003 en aquesta ciutat, titulat *Els i les corresponsals també tenen drets*.

Aquest manifest va ser aprovat inicialment el 2011 i ha estat modificat i aprovat per a les successives conteses electorals locals posteriors. Ha estat ratificat de nou en el IX Congrés del Sindicat de Periodistes de Catalunya / Sindicat de Professionals de la Comunicació, celebrat a Barcelona, el 4 de febrer de 2023

Annex 1

MANIFEST DE TORTOSA

ELS I LES CORRESPONSALS TAMBÉ TENEN DRETS

Reunits una representació de corresponsals de tot Catalunya en la jornada organitzada pel Sindicat de Periodistes de Catalunya (SPC), acorden:

- 1.-** Reclamar el reconeixement del paper del i la corresposnal com un professional de la comunicació, que ha de tenir els mateixos drets laborals que la resta de periodistes.
- 2.-** El reconeixement que els i les corresponsals formen part dels treballadors de les empreses de comunicació i, per tant, exigim que els comitès d'empresa i els sindicats assumeixin aquesta realitat per poder negociar la contractació de corresponsals, l'aplicació dels drets de descans i vacances així com l'assumpció de la seguretat social per part de les empreses.
- 3.-** Que la màxima disponibilitat que exigeixen les empreses de comunicació només pot ser regulada per un conveni i per l'estabilitat laboral mitjançant un contracte laboral. La manca de regulació incrementa la precarietat i va en perjudici de la qualitat del producte periodístic.
- 4.-** Denunciar els casos de les empreses que incompleixin de manera flagrant els drets laborals dels seus i les seves corresponsals i demanar, si convé, la intervenció de la Inspecció de Treball.
- 5.-** Exigir a totes les empreses de comunicació el respecte als drets d'autoria i propietat amb una salvaguarda dels drets de còpia de totes les informacions gràfiques que haurien de comptar amb una regulació tarifària.
- 6.-** Demanar a totes les formacions polítiques la màxima celeritat per l'aprovació de la Llei Orgànica del Dret a la Informació i la Comunicació de la Ciutadania i la Llei dels Drets Laborals dels Periodistes, que regulen, entre altres, les condicions laborals dels i les periodistes a la peça, corresponsals i *freelance*.
- 7.-** Instar als partits polítics i administracions a un compromís per articular l'aplicació dels mecanismes que permetin que totes les empreses de comunicació, públiques i privades, tinguin els seus corresponsals i periodistes a la peça regulats com a única via per garantir la qualitat de la informació i l'estabilitat dels treballadors i de les treballadores.
- 8.-** Instar a totes les administracions públiques l'exigència que les empreses de comunicació que depenen d'organismes públics tinguin tots els i les corresponsals i periodistes a la peça regulats. No és admissible que empreses públiques, com per exemple CCMA, RTVE, La Xarxa, L'ACN o EFE puguin tenir molts dels seus i de les seves corresponsals sense un contracte laboral i no assumeixin la seva assegurança.
- 9.-** Fer una crida a la reflexió dels i les corresponsals i periodistes a la peça perquè siguin conscients que han de ser els primers interessats a millorar les seves condicions laborals i que, en canvi, les actuacions insolidàries donen suport al manteniment de la precarietat. En aquest sentit, difícilment es podrà exigir un compromís a comitès d'empresa i sindicats si no hi ha un interès del mateix col·lectiu per col·laborar en la regulació del sector.
- 10.-** Considerar la necessitat d'organitzar-se per millorar les condicions laborals, impulsant la coordinació dels corresponsals amb els comitès d'empresa i sindicats i establir un calendari d'actuació.

Tortosa, a 18 d'octubre de 2003

Actualitzat el 4 de febrer de 2023, en el marc del IX Congrés de l'SPC